

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marsghall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la Biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani, a treia-oraă 10 bani

Congresul.

II.

În numărul trecut am făcut cunoscute unele din hotărârile ce le-a adus congresul spre întărirea bisericii și binele neamului nostru. Ca încheiere a lucrărilor săvârșite de congres în celelalte ședințe ale sale, venim a mai împărtăși următoarele:

Încă în ședința dintâiu au fost întrat la președintele congresului, Prea Sfințitul domn Metropolit, niște arătări nesubscrise în contra vicarului Orăzii-Mari, a dlui *Vasile Mangra*, care a fost ales de episcop al diecesei Aradului, dar' neîntărit din partea stăpânirii țării. Un membru al congresului cu numele *Pavel Rotariu*, avocat în Timișoara a întrebat în ședința a cincia pe Prea S. domn Metropolit, dacă are cunoștință despre cele ce se scriu în arătări în contra dlui vicariu, fiindcă dacă ar fi adevărate lucrurile ce i-se impută dlui vicariu, atunci vaza bisericii ar suferi. Aceasta întrebare a cauzat mult sângeru la cei mai mulți deputați, cari au cerut ca afacerea arătărilor în contra vicarului să se dea fără amânare spre judecarea sfințitului sinod episcopesc, care se compune din metropolitul și episcopii dieceselor Caransebeșului și Aradului și să nu se trimită spre judecare numai episcopului Aradului, care este mai marele vicarului dela Oradea-mare. Afacerea s'a pus la votare și aproape întregul mărit congres a hotărât ca sinodul episcopesc să judece, dacă cât de cât este vinovat dl vicariu sau nu.

Sfințitul sinod episcopesc ocupându-se cu aceasta afacere, în ședința din urmă adecă a opta a vestit judecata, că învinuirile aduse în contra vicarului sunt neadeverate și arătările sunt făcute de niște oameni reuțacioși

Un alt lucru însemnat s'a desbătut în ședința a șasa, adecă lucrarea delegațiilor (a comisiunilor) pentru despărțirea bisericească și pentru recăstigarea mănăstirilor luate pe nedrept.

După alăturarea unei părți a poporului român la biserica romano-catholică, întemplată în anul 1700, timp de peste o sută de ani Români gr.-or. au rămas fără de episcopi. În acest lung timp biserica gr. or. a fost lovită din toate părțile și pentru mângăerea sufletească a sërmanilor credincioși, statornici în credința lor ortodoxă, dar' fără cap bisericesc, din când în când le-a venit câte un episcop de-ai Sërbilor, cari sunt de aceeași credință. Acei episcopi însă n'au venit ca să mângăie pe cei sufletește orfani, să întărească biserica gr.-or. ci mai mult ca s'o despoaie. Astfel s'a întemplat că o mulțime de biserici și mănăstiri din ținutul Banatului clădite și inzestrate cu bani românești au fost cuprinse de Sërbi.

După-ce biserica gr.-or. prin stăruința nemuritorului arhiepiscop și Metropolit Baron Andreiu de Șaguna și a recăstigat vechia metropolie, între alte multe lucrări de întărire a bisericii a fost și aceea, că cu ajutorul legii s'a căutat a se recăstiga bisericele și mănăstirile ce Sërbi ni-le-au răpit în acele vremuri de jale. Cu purtarea proceselor de despărțire s'au însărcinat atât din

diecesa Aradului cât și cea a Caransebeșului câte trei bărbați fruntași și acestia împreună formează așa numitele *delegațiuni congresuale*. Aceste delegațiuni au arătat congresului tot ce au făcut până acum în cauza despărțirii bisericești și congresul le-a însărcinat ca să lucre și mai departe alegându-și mai mulți advocați învățați, ca cât mai curând să se poate recăstiga bisericele și mănăstirile luate.

Tot în ședința din urmă a congresului s'au îndeplinit locurile vacante din consistorul metropolitan. Alegerea noilor membri s'a făcut aproape cu atâta frământare și svîrcolire, cum se fac alegerile de deputați pentru dieta țării, numai cât aici nu s'au împărțit nici bani, nici beutură, nici papricașuri. La alegerile săvârșite prin votare cu ședuli la finea ședinței a opta s'au ales cu cele mai multe voturi: Vicariul *Vasile Mangra*, asesor ordinar în senatul bisericesc; *Ioan Budințan*, asesor ordinar în senatul școlar; *Dr. Traian Bădescu*, secretar episcopesc, *Nicolau Roxin*, protopop; *Romul Ciorogariu*, director seminarial și *Andreiu Ghidiu* s'au ales în senatul strins bisericesc. În senatul școlar s'a ales ca suplent avocatul din Oravița, *Ilie Trăilă*, ear' în cel episcopesc tot ca suplent avocatul *Mihailu Velici*.

Cu aceste alegeri Prea sfințitul domn Metropolit cere binecuvântarea cerească asupra lucrărilor săvârșite în acest congres și asupra deputaților și închide congresul.

FOIȚA.

În pământ străin.

— Din „Clipe de repaus” seria II. de Sorcovă. —

Perdelele dela fereastră atârnav desprinse din agrafe, acoperind aproape cu totul geamurile. Abia câteva linii albe din lumina blândă a soarelui puteau să străbată în odaia tăcută și nespuse de tristă. Vibrarea lor lină în aer era singura notă de viață în acest lăcaș mortuar.

O tăcere dureroasă incremenise în aerul închis și plin de miros de doftorii și jalea neagră împânzise toate unghiurile casei.

Bolnavul, un bărbat în puterea vieții, părea că doarme; fața lui blândă și îndurerată se desena clar sub compresa albă ce-i acoperea fruntea înferbântată.

Soția lui sta alături pe un scaun și-și îngropase fața întreagă în palme. N'o auzai nici suspinând, nici plângând, dar' aveai senzația clară, că toată jalea și durerea, ce plutea

în atmosfera acestei camere, emana din acest trup frânt de jale și de durere

Medicii nu mai puteau să-i ajute. »Natura, dacă nu va face vr'o minune«, — ziseră ei — »pu'erea omenească nu'l mai poate scăpa«.

De trei zile și trei noți lupta cu moartea și sta încă nebiruit.

* * *

Sërmanul Fățilă!

Ce caracter! Ce suflet de Român!

Ne făcusem școalele împreună la Blaj. Împreună plecasem la Sibiu să studiam drepturile.

Era pe timpul, când dieta Transilvaniei își ținea sesiunea sa în Sibiu. Eram cu toții în deliriu de fericire al redeșteptării naționale. Bujdiă puterea din piepturile noastre și stam să luăm în dinți o lume de dușmani.

A fost epoca de aur a »juriștilor« români din Sibiu.

Si cum ne era sufletul, așa ne era și portul. Ne făcusem costume naționale »de gală«: pantaloni albi de abă, strinși în cisme

de lac, pieptar de catifea albastră, ținut într'un brâu lat cusut tot cu fir; pe umeri purtam o manta albă și maiestoașă ca o togă romană, ear' pe cap căciula istorică a lui Mihailu-Viteazul cu pana de curcan și cocarda tricoloră. Și când porneam așa pe uliți, ne era prea strimt Sibiuul și nu ne-am fi dat nici pe două împărății.

Și Frățilă era vataful nostru! Un fecior de craiu ca în poveștile...

Mi aduc aminte că-i aranjase lui Șaguna un conduct de torțe, din prilejul unui discurs național, ce ținuse în dietă. O mulțime imensă copleșise strada Măcelarilor, musica detuna ultimele acorduri din »Deșteaptă-te Române«, lumea isbucni în urale nesfârșite, ear' sus în fereastră de mijloc a residenței sale apărî figura grandioasă a iubitului arhieru. Pe tribuna improvizată în fața residenței se urcă un tinăr în costumul de gală al juriștilor. Era mândru ca un steag! Când îl zări mulțimea, ea amuți ca sfiită și Frățilă își ridică glasul s'au cătră Șaguna în numele întregului neam românesc.

Arămâni. Foia franceză »Le Petit Bleu« din Paris publică următoarea știre din București:

»Turcia a asigurat pe guvernul român, că va numi membri români în consiliile administrative ale diferitelor vilaete, ceea-ce ne arată o recunoaștere a naționalității române în Macedonia«.

Conferența Sârbilor — oprită.

Partidul radical sârb din Ungaria a convocat o conferență pe 27 I. c. în Carlova (comitatul Torontal). Conferența avea să dezbătă și să aducă hotăriri cu privire la ținuta politică a Sârbilor, la starea lor economică, apoi cu privire la afacerile autonome ale bisericii, la starea culturală și preste tot cu privire la organizarea poporului sârbesc.

Guvernul însă a oprit ținerea adunării, sub pretext, că conferența s'ar fi ocupat cu starea politică de azi și aceasta ar fi dat ansă la deosebite esplicări false. Opreliștea a provocat mare amărăciune la Sârbi.

Când e vorba de-a oprit o adunare de a popoarelor nemaghiare, ocârmuirea află îndată un pretext.

Mangra — candidat liberal.

Foile ungurești scriu, că deputatul cercului Ceica-maghiară, Ioan Pap, a abzis și astfel se va face o nouă alegere. Partidul liberal din cerc va candida la deputație pe vicarul gr.-or. român dela Orade, pe dl Vasile Mangra. Știrea foilor ungurești nu e sigură.

Crisa. Crisa sau stările dela noi se pare că se apropie de rezolvare. După ce au fost ascultați de mai multe ori Lukács, contele Héderváry și Tisza, după ce Maiestatea Sa a ținut sfături cu acestia, a numit de ministru president pe contele Tisza Istvan, care are să alcătuiască noul minister.

Am amintit în nrul trecut, că programul militar al partidului liberal, alcătuit de comisia de 9 a fost prezentat M. Sale, dar' Maj. Sa nu l'a primit întru toate, ci a făcut unele schimbări. Tisza va stăruî, ca aceste schimbări, în deosebi ceea ce se ține de limba de comandă, să le primească partidul. Dela aceasta va atârna apoi, că Tisza va putea alcătui noul guvern.

A fost un discurs, cum nu mai auzisem. Vocea lui minunată suna ca o fanfară ce prevestește zile nouă. Și vorbele înflăcărâte aprinsă toate sufletele producând un adevărat incendiu de entuziasm național. Șaguna însuși a rămas uimit și covârșit de sublimitatea momentului, și lacrimi de emoțiune i-au brăzdat fața lui de apostol. El a mulțămît în câteva cuvinte, apoi a trimis după tinărul orator, voină să-l vadă față în față.

O scenă neuitată se petrecu acum.

La fereastra luminată apărû Șaguna ținând de braț pe Frățilă și în fața lumii adunate îl sărută pe frunte.

Un uragan de aclamațiuni se răscoli, batiste fâlfaiau în aer, pâlării și căciuli se ridicau în bețe, lumea răcnia din toată puterea pieptului, musica începû să cânte earăș »Deșteaptă-te Române!« și când apărû din nou Frățilă în stradă între noi, luatu-l'am pe umeri și purtatul-am în triumf pe toate stradele Sibiului.

Oh! zile mari și neuitate ale speranțelor și ale reinvierii naționale! Când veți mai întoarce?

Esposiția pictorului Șmigelschi.

În numărul trecut am amintit, că și străinii s'au exprimat foarte frumos despre esposiția pictorului nostru Șmigelschi. Așa de pildă dl St. Groch, prof. la școala de industria artistică din B-pesta scrie între altele următoarele:

»Șmigelschi a pășit pe o cale, pe care nimeni n'a călcat înaintea lui. El a căutat să reveleze metoda pentru arta sa așa, ca ea să rămână sinceră și în același timp națională. Entuziasmul, ce l'a însuflețit din tinereță față de venerabilele biserici românești, l'a îndemnat mai târziu la studiul monumentelor clasice ale stilului bizantin, și tot ceea ce l'a fermecat în Ravena, Veneția etc., a contopit în individualitatea sa. Din operele sale putem ceti principiile mari fundamentale ale stilului bizantin, conform cărui în decorațiune părțile trebuie să se subordoneze întregului. De aici vine, că pe când în planul de decorațiune al catedralei din Blaj, întregul ne surprinde cu bogăția colorilor și cu admirabila distribuție a maselor, espunerile picturale în liniștea și sublimitatea lor alcătuiesc un întreg armonios cu decorațiunea«.

Ear' profesorul C. Dörsch'ag, dela școala reală săsească din Sibiu scrie astfel:

»Smigelschi mai espune — și pe acestea pune de astă-dată mai mult pond — și un mare număr de picturi monumentale bisericesti, în stil bizantin, cari formează lucrările pregătitoare pentru pictura din interiorul bisericii catedrale din B'aj... »Șmigelschi a fost de repețite ori în Italia pentru a studia în Veneția, Ravenna și Florența picturile antice creștine, în S. Marco, în San Vitale, la mormântul Galla Placidei, S. Apolinare Nuovo și în Classe și cum se mai numesc acele venerabile monumente ale artei bizantine. Cu gustul seu rafinat a știut evita unele severități ale vechilor măestri, fără însă să altereze stilul; a știut să dizolveze colorile adese-ori prea multifiare și prea vii, în o armonie binefăcătoare și o pompă de colorii serioasă. Sala cea mare dela »Gesellschaftshaus«, presintă o priveliște de tot particular străină și sârbătorească«.

Notăm, că închiderea esposiției s'a amînat; ea e deschisă până Duminecă, în 1 Nov. c., și îndemnăm de nou pe iubiiții nostri cetitori mai din apropiere, a o visita.

În anul 1866 Frățilă intră practicant la tribunalul comitatens din Sibiu. La 1870 era notar de tribunal, ear' la 1872 ajunse subjude la nou înființatul tribunal regesc din Sibiu. Tot în acest an se căsătorî cu o fată de preot dintr'o comună de lângă Sibiu.

La 1875 îl ajunse și pe el urgia înverșunată a lui Tisza Kálmán, care-l mută pe Frățilă direct la tribunalul din Székesfehérvár, dincolo de Dunăre.

Îmi aduc bine aminte de impresia cumplită ce i-a făcut acest ordin. Părea că și-a pierdut graiul. Cercat-am să îl mângâi în fel și chip. Toate vorbele mele rămaseră mazăre pe părete. Dela un timp el mă întrerupse cu cuvintele: »Să știi că pâna azi am trăit; de acum încep să mor!«

L'am înțeles.

Frățilă, ca toți Românii nostri ardeleni, avea oroare de străinătate.

Pentru el nu era viață decât acasă în solul părintesc, în care crescuse, care-l hrănise, care-l grija ca o mamă. Era ca o plantă

DIN LUME.

Intâlniri.

Țarul, care se află acum în Germania, se va întâlni cu împăratul Germaniei în Wiesbaden. Intâlnirea va avea loc în cele dintâi zile ale lui Noemvrie.

O altă intâlnire va fi între miniștri de esterne a Rusiei și Franciei, contele Lambsdorff și Delcassé. Timpul acestei intâlniri e în zilele aceste.

Ambelor intâlniri, dar' cu deosebire acestei din urmă, li se dă o însemnătate politică deosebită.

Din Macedonia.

Austro-Ungaria și Rusia au dat Turciei un plan de reforme pentru Macedonia, în care cer îmbunătățirea administrației și o tractare omenească și totodată cer, ca ducerea în deplinire să fie controlată de trimiși europeni, căci altcum Turcii nu eșecută reformele.

Nu se știe, că Turcia va primi oare acest plan sau nu. Dela aceasta atârna și ținuta bandelor bulgare răsculate. Ciocnirile sânt acum tot mai rare.

Știri mărunte.

În Italia, după rețoarcerea regelui din Paris, a abzis guvernul, și cu alcătuirea noului guvern a fost încredințat Giolitti.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia se vede a fi delăturat. Rusia va ține și mai departe armată în Mangiuria.

Din Africa, din țeara vitejilor Buri, vin știri, că acolo e mare miserie; scumpetea e foarte mare.

Din comitate.

Din comitatul Hunedoarei.

Congregația sau adunarea comitatului Hunedoarei, s'a ținut în Deva la 20 Oct. a. c. În adunare membrii români s'au purtat foarte bine, luptând pentru drepturile Românilor. Ei s'au ridicat contra aruncului de 1%, ce s'a proiectat a se vota pentru fondul de pensuni al dirigătorilor comitatensî.

Tot membrii români au respins ridicolele știri despre pretinsele pregătiri de revoluție ale Românilor dela Dobra și Ilia, cu cari foile jidovești au făcut atâta larmă. În decursul desbaterii vice spanul a numit pe Români »Valachi«. Membrii români au pretins să le zică așa, cum se numesc ei, adecă Români — român — și nu Valachi — oláh — ceea-ce mai departe așa a și făcut vicespanul.

În fine aduce laudă Românilor, că e un popor pacinic și bun și vestejește nisuița foilor ungurești de-a face larmă fără temei.

nobilă, pe care o scoți din huma ei natală ca s'o muți într'un pământ departe și străin.

Frățilă avu dreptate... Din ziua aceea el începû să moară...

Și a plecat la Székesfehérvár în esil.

După 7 ani de osândă — era la 1882 — ajunse pe patul de moarte, la căpătâiu cu nemângăiata lui soție și cu 5 copilași nevristnici. L'a istovit dorul de neam și de țeară... Otrăvitu-l'a aerul străinătății... L'a răpus pământul străin...

În fața morții el ceru — nu era altfel chip să moară — să i-se aducă un preot românesc de acasă, din Ardeal. Soția sa depesă la Sibiu și în ziua a treia de agonie sosi preotul dorit.

Când a intrat preotul în casă, auzi un țipet de femeie și un plâns de copii din cinci guri nevinovate. La picioarele lui zăcea în genunchi o femeie, care-i săruta poalele reverenzii și se bocea și suspina de-ți sfășia sufletul... De șapte ani de zile primul com-patriot, primul conațional și unicul preot ro-

S'au votat apoi unele lucruri, bugete etc. de ale comunelor. Discuție înfocată s'a făcut din partea Românilor cu privire la dreptul electoral și la cererile ungurești pentru armată. Aceste au venit în desbateri în urma curendelor (circular) ale comitatului Szepes și a orașului Seghedin. Românii au propus respingerea curendelor, cerând lărgirea dreaptă a dreptului electoral și regimete românești.

Dintre Români au luat parte la desbateri d. n. Dr. Gavril Suci, Ioan Moța, Dr. Munteanu, adv. Iosif Morariu, prot. etc.

Adunarea a închis-o fișpanul, mulțumind reprezentanților ambelor națiuni pentru participare și desbateri.

Din comitatul Sibiiului

În înțelesul hotărârii comitetului municipal al comitatului Sibiiu (Szeben) lăst în adunarea sa generală din 5 Octomvrie a. c. sub nr. 220 pe baza alineii a 2-a a §-ului 34 al art. de lege XXI. din anul 1886 alegerea pentru întregirea locurilor membrilor aleși ai comitetului municipal, cari au răposat, se va ține în cercurile electorale mai jos amintite în 12 Noemvrie 1903.

Aceasta se aduce la cunoștință publică cu următoarele comunicări:

1. Lista viriliștilor rectificată pentru anul 1904, precum și lista membrilor aleși se poate vedea în localitățile primăriilor comunelor interesante.

2. a) În cercul electoral Mercurea este de-a se alege 1 membru pe 4 ani. — President de alegere: Gustav Arz jun., preot, substitut: Adam Micu, notar com. Locul de alegere: cancelaria comunei Mercurea.

b) În cercul electoral Seliște este de-a se alege 1 membru pe 1 an. — President de alegere: Nicolae Hențiu, notar, substitut: Petru Comșia, comerciant. Locul de alegere: cancelaria comunei Seliște.

c) În cercul electoral Slimnic este de-a se alege 1 membru pe 1 an. — President de alegere: Iosif Horedt, preot, substitut: Frideric Iosephi, notar com. Locul de alegere: cancelaria comunei Slimnic.

3. Dreptul de alegere activ îl au toți aceia, cari sunt induși în cercul electoral respectiv în lista alegătorilor de deputat dietal, stabilă, valabilă pe anul 1903.

Aleși pot fi toți aceia, contra cărora nu ocur motivele de eschidere, cuprinse în § ul 23 al art. de lege XXI. din anul 1886.

4. Alegătorii designează la începutul alegerii din mijlocul lor 4 bărbați de încredere lângă presidentul de alegere.

Dacă nu se folosesc de acest drept, bărbații de încredere îi numește presidentul de alegere. (§ 38 art. de lege XXI: 1886).

5. Juzii și notarii comunelor interesate sunt datorii a fi prezenți la alegere și a veghia asupra identității votanților. (§ 38 XXI: 1886).

6. Alegerea se începe în ziua mai sus amintită la orele 9 dimineață și se termină tot în ziua aceea la orele 4 d. a.

Peste terminul acesta nu este permis a primi voturi. (§ 39 art. de lege XXI: 1886)

7. De cercul electoral Mercurea aparțin comunele: Dobârca, Cărpiniș, Apoldul-Inferior, Apoldul-Superior, Amnaș, Poiana, Rod, Luduș, Gârbova, Mercurea, Topârcea; de cercul electoral Seliște comunele: Aciliu, Galeș, Gurariului, Cacova, Mag, Orlat, Poplaca, Rășinari, Săcel, Seliște, Sibiel, Tilișca, Vale;

de cercul electoral Slimnic comunele: Șura-mare, Hamba, Slimnic și Ruși. Sibiiu, în 19 Octomvrie 1903.

Gustav Reissenberger m. p.,
vice-comite

Lucruri învățătorești.

I.

Alianța reuniunilor învăț. români gr.-cat.

Imi țin de datorință onorifică să aduc și pe aceasta cale la cunoștința tuturor acelor reuniuni învățătorești, cari s'au declarat până acum pentru înființarea alianței proiectate, cât și acelor, cari încă nu s'au declarat că conform părerii celor mai multe reuniuni aderente ideii alianței învățătorești, ținerea adunării constituante s'a amînat până la primăvară, probabil până la feriele Paștilor, ca astfel, toate reuniunile interesate să aibă în destul timp a desbateri lucrul în sinul lor, a-și alege delegații și a se dechera referitor la timpul și locul dorit de ele pentru ținerea congresului.

Decisiunile ce se vor aduce, doresc ca numai decât să se comunice cu subscrisul, ca pe baza dorinței majorității reuniunilor să se poată fixa și publica timpul și locul adunării de cu timp și în mod corespunzător

Periceiu, (Perecsen) p. u. Szilágyi-Somlyo.

Vasiliu Olteanu,
v.-președintele reuniunii învăț.
români Fălăgeni.

mân în acel pământ străin! Oh de-ar fi fost în alte împrejurări întâlnirea aceasta! Ar fi fost un estas de fericire, o bucurie nebună, un plâns dulce, senin și mângăios!

Dar' acum!

Durerea ei era îndoită, ear' mângăierea era involburată într un iad de chinuri sufletești.

La sgomotul sfâșietor bolnavul se cutremură, oftă din adânc și-și deschise pleoapele. Ochii lui tulburi și întrați în orbite, rătăceau sec și fără suflet prin aer. Deodată privirea bolnavului se întîlni cu ochii preotului, care se oprise lângă pat. O licăire slabă de vieață părea că 'i înviează ochii și o rază de lumină pală trecu prin ei. Apoi buzele bolnavului începură a tremura convulsiv, el își întinse mâna cu o nespūsă încordare spre mâna preotului și ochii-i erau scâlțați în lacrimi.

— Mulțămesc Părinte, mulțămesc! — să auzi glasul slăbit al bolnavului și plânsul din casă să mai potoli.

Preotul își cetî rugăciunile sale și-l cuminecă pe bolnavul de moarte.

Bolnavul se ușură vîzînd cu ochii. El chemă lângă sine pe soția sa și ca prin minune începî să vorbească; vorba lui era șoptită și ruptă; dar' foarte pe înțeles:

— Nu plînge dragă.. eu mor mîngăiat... dar' tu vei avî să lupți... să lupți... Copiii să nu mi-se înstrăineze de neam... și în slujbă de stat să nu între... Așa să vă ajute Dumnezeu!.. Pe mine nu mă uitați în pământ străin!.. Mutați-mi osîmintele acasă în Ardeal.. Fiți tari în credință.. Zna învierii e aproape... La învîere... la învîiere..

Era să mai zică ceva, dar' puterile îl părăsiră.

Preotul făcî un semn. Toți se puseră în genuchi și rostiră cu glas cucernic »Tatăl nostru«. Bolnavul părea că se roagă și el. Când isprăviră rugăciunea, Frațilă scoase un oftat rupt. Capul îi căzî pe perină... S'a sevîrsit...

Brașov, în Martie 1903.

II.

Convocare.

Despărțemîntul Făgăraș al »Reuniunii învățătorilor din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș« își va ține adunarea de toamnă Duminică, în 15 Noemvrie st. n. a. c. în comuna Sebeș, la care se invită p. t. membri și toți binevoitorii acesteia.

Din program amintim:

Prelegere practică cu elevii școlii locale prin inv. Elie Faroga

Alegerea comisiunilor pentru apretierea prelegerii de model și a disertațiunilor, precum și a încassării taxelor.

Cetirea disertației pedagogice prin dl Ioan Bunea, preot.

Cetirea disertațiunei populare de cuprins economic prin dl Ioan Pop, inv.

Cetirea protocolului din adunarea trecută. Raportul biroului, adică al președintelui, cassarului și bibliotecarului.

Raportul comisiunilor esmise.

Alegerea biroului pe un nou period de 1 an.

Șinca-veche, în 26 Octomvrie 1903.

Ioan Pop,
preș.

Corneliu Lungu,
not. desp.

De la Români din America.

Am amintit în numărul trecut, că Români nostri dacă sînt siliți să emigreze la America, numai așa lucră bine, dacă la câțiva ani se reîntorc earăși la vatra părințească. O zicem aceasta din pricina, că cei-ce ar rămînea și s'ar așeza de tot la America sînt perduți ca Români. Ori-cât s'ar sili ei a-și susținea românismul se perd în marea de străini, dacă nu copii lor, apoi nepoții sau strănepoții, își uită limba și trec în alte neamuri. Așa au pățit emigranții altor popoare și și noi. Spre pildă în veacurile trecute au ajuns colonii de Români până în Moravia, dar' ei azi sînt Slavi și numai un nume de oraș: *Walachisch - Mezerici* (Măzăricea - română) le mai păstrează amintirea.

Eată pentru-ce zicem, că Români nostri să se întorcă acasă, ca să nu-i perdem, de oare-ce și cea mai mică pierdere pentru noi e foarte simțitoare, nefiind noi un popor mare de zeci de milioane, cum sînt Nemții, Francezii, Rușii etc.

Și acum continuăm cu scrisorile din America.

George Magda din Noul românesc ne trimite asemenea poesii despre călătoria lui la America.

Eată cum începe:

Auzit-am auzit,
Auzit-am o minciună
Că America-'i țeară bună
Țeară bună și bogată
Și de bani e încărcată,
Are bani cu număr mare
Lăcomește fiecare,
Pe urmă vîzînd și eu
Că cearcă oamenii mereu
Pus-am gând să cerc și eu,
Și mereu m'am pregătit
Ciasul plecării a vînt,
Cînd din casă am plecat
Pruncii mii-am sărutat
Cu nevasta m'am ertat,
Iartă mă nevasta mea
Poate nu te-oiu mai vedea,
Si-ale mele neamuri toate
Rămîneți cu sănătate...

Describe apoi Magda, cum a trecut marea și apoi s'a urcat în tren și

Am mers o zi și două nopți
Până unde ne-am dat jos,
In gara Ioungstonului
In stația Ohaiului. . .

și apoi continuă astfel:

Maico când tu mai băiat
Tu foarte te-ai bucurat
Ți-ă dulce tu 'mi-ai dat,
Ți-ă dulce și amară
Să umblu din țeară 'n țeară,
Că aici de când am vint
Eu toacă n'am auzit,
Nici pe popă să slujească
De când am eșit de acasă,
Dulce-i satu și plăcut
In țeara 'n care-am născut,
Rânduim am fost așa
Să-mi doresc familia,
Dă-mi Doamne un ajutor
Ca pe aicea să nu mor,
Fie-ți milă și de mine
Să nu fiu de pomenire
Prin aceste țeri străine,
Că Doamne copii mei,
Sunt tineri și mititei,
Ear' ei când s'or ridica
Pe mumăsa-or întrebă
— Mamă unde 'i al nost tată,
Mumă-sa va cuvânta:
Că-i tocma 'n America. . .

Poesia apoi 'și-o încheie cu dorința de-a să re'ntoarce la »sălașul părintesc«.

Din o altă scrisoare aflăm că mai în urmă s'a dus și familia lui Magda la America. (Va urma).

Fii mândru, Române!

Articol din »Călimdarul Poporului« pe anul 1904.

Fii mândru, Române că te-a lăsat D-zeu a fi Român! Fii mândru de neamul tău!

Fii mândru, Române, de obârșia ta! Străbunii tăi au fost cei mai vestiți și cei mai iluștri, din toate popoarele, câte au existat și există azi pe rotogolul pământului. Tu îți tragi originea dela Romani, dela acel popor puternic și fără seamăn, care prin vitejia sa și prin vraja sufletului său și-a întins stăpânirea peste nenumărate țeri și popoare; ale cărui virtuți și alcătuirii uriașe le admirăm și azi și a cărui limbă — limba latină — se învață și în zilele noastre, după mii de ani, în școalele tuturor popoarelor culte. Fii mândru, căci ai să știi, că

Din vultur vultur naște,
Din stejar stejar răsare!

Fii mândru, Române, de trecutul tău, de vitejia ta! Sunt 13 veacuri împlinite de când marele și falnicul împărat Traian, înfrângând puterea Dacilor, te-a adus și așezat pe plaiurile acestor țeri. Și de atunci și până azi multe vifore au trecut peste capul tău, voină a te repune. Dar' tu ai dat piept cu toate vijeliile, ai stat neclintit ca stâncă în mijlocul valurilor furtunoase, dând mereu din sînul tău viteji de nume mare, cari s'au știut jertfi pentru neam, lege și moșie și au pus adese ori lumea în uimire prin faptele lor eroice. Și chiar când ai fost vrodăată copleșit de puterea covârșitoare a dușmanilor haini, nu ai desnădăjduit, ci punându-ți credința în Atotputernicul D-zeu, te-ai ridicat earași în pi-

cioare, ca un voinic, dovedind lumii, că poporul român neperitor este și strigându-i cu poetul, că

... Român sunt în putere
Și Românu-'n veci nu pier!

Fii mândru, Române, de popoarele cu cari ești înrudit!

Din falnicul trunchiu al poporului roman răsărit-au și înverzit-au ramuri nouă, cari apoi crescut-au arbori falnici și puternici, de au pus lumea în uimire. Aceste sunt popoarele latine: Francezii, Italianii, Spanio'ii, Portugezii și tu, Române, poporul latin din răsăritul Europei, dela Dunăre și Carpați. Aceste popoare, cari la olaltă alcătuiesc *Gintea latină* și cu cari tu, după obârșie, limbă și obiceiuri, ești frate dulce, au fost și sunt azi purtătorii culturii și luminei pe pământ și conducătorii popoarelor pe calea civilizației, după-cum cu drept zice poetul, că

Ea merge 'n fruntea altor ginte
Vărsând lumină 'n urma ei!

Fii mândru, Române de țeara ta! Unde îți trebuie țeară mai frumoasă, locuri mai plăcute, ca țerile în cari locuiești tu Române? Munți uriași, dealuri, colnice și văi drăgălașe, udate de riuri cu valuri argintii, să schimbă în un amestec variat și plăcut, având în toate părțile priveliști și panorame încântătoare, cari îți delectează ochiul și sufletul 'ți-'l leagă în plăcere. Stânci pleșuve, chei puternice de munți și alte rarități din acest colț al lumii pun în uimire și pe străini, cari au văzut multă lume-impărăție, cum se zice în poveste. Apoi unde e belșugul acestui pământ binecuvântat? Păduri stufoase împodobesc coastele munților și creasta dealurilor, în cari e nesfârșită bogăția de sălbătécimi, ear' colinele și văile sunt acoperite cu țerina înbelșugate, cari ne arată rodnicia pământului și totodată hărnicia ta!

Este frumoasă țeara ta, Române, fii mândru de ea, iubește-o și o apără de dușmani, căci în țerina ei zac oasele strămoșilor tăi de 18 veacuri și la fiecare pas pământul ei este udat de sângele și lacrimile înaintașilor tăi!

Fii mândru, Române de limba ta! O limbă mai frumoasă, un graiu mai încântător numai la frații tăi, la popoarele latine mai găsești. Ea este bărbătească, viguroasă și în același timp dulce, ca fagurul de miere. Este asemenea unei mândre fecioare, cu grații ademenitoare, de cari să îndrăgostesc și străinii, îndată ce încep a o cunoaște. Tu ai păstrat-o în cursul veacurilor, ai alcătuit în ea povesti și doine minunate, în cari 'ți-ai plâns dorurile și durerile, bucuria, și întristarea sufletului tău și cari s'au moștenit dela moș la nepot și dela tată la fiu.

Fii mândru, Române, de limba ta, fii mândru și iubește-o, căci vrednică e de iubire și vorbește-o cu fală oriși-unde și în fața oriși-cui.

Fii mândru, Române, de obiceiurile și datinele tale! Toate popoarele au datine și obiceiuri frumoase, dar' mai frumoase ca ale tale nu vei prea găsi, să tot cauți. Multe din ele sunt aduse în Dacia de străbunii tăi, altele sunt împrumutate dela popoarele, cu cari ei au trăit împreună, dar pe cari le-au

știut îmbrăca în haină românească și ți le-au lăsat ție ca o scumpă moștenire. Ele îți alcătuiesc o parte însemnată a ființei tale românești, sunt o parte a averii tale naționale și de aceea fii mândru de ele și păstrează-le cu sfințenie, căci dacă 'ți-ai uita de tine și le-ai părăsi, urgia blăstămului strămoșilor s'ar descărca asupra capului tău.

Fii mândru, Române, de portul tău și de frumseța ta naturală! Portul românesc este unul din cele mai frumoase porturi de sub soare. Nu trebuie să-l laudăm noi, că-l laudă îndestul străinii. L-au îndrăgit doamne mari, princese și crăiese, cari îmbrăcate în ii și cătrințe românești, par'că ar fi niște zâne din povești. Tu, Române, fii mândru de el, poartă-l cu fală, ține la el, ca la ochii din cap și ferește-l de-a se corci cu lucruri străine. Fii mândru apoi de înfățișarea plăcută, de frumseța, cu care te-a înzestrat bunul D-zeu. Cine nu se simte răpit de înfățișarea voinicilor noștri și cu deosebire de frumseța și gingășia femeilor române?

Voinicul român e tras ca prin inel, ear' fata română este ca ruptă din soare.

Eată ce zice în privința aceasta marele nostru poet, Alexandri:

»Arunca-ți ochii la ori-care Român, și-'l vei găsi totdeauna vrednic de figurat într'o icoană«.

»De va șede lungit pe iarba, la poalele unui codru; de va sta în picioare, răzimat într'un toiag, lângă o turmă de oi; de va sălta în joc, vesel și cu pletele în vânt; de se va coborî pe o cărare de munte, cu pușca pe spinare; de se va arunca voinicește pe un cal sălbatic; de va cârmui o plută de catarguri pe Murăș sau pe Olt.. ori-cum 'l-ai privi, fie ca plugar, fie ca cioban, fie ca plutaș, te vei minuna de fireasca frumuseță a stătutei lui și te vei încredința, că un zugrav n'ar putea nicăiri să-și îmbogățească albumul mai mult și totodată mai lesne decât în țerile române«.

Fii mândru, Române, chiar și de aceea, că toate neamurile te pismuiesc! Tu știi bine, că numai omul vrednic are pismași; pe unul prăpădit nimenea nu-'l invidează. Așa e și cu popoarele! Dacă te dușmănesc alte popoare, dacă ar vrea să te vadă contopit cu ele, aceasta vine de acolo, că îți cunosc vrednicia. Fii mândru de aceasta și să nu-'ți pese, dar' te grijește bine! Nu dușmăni pe nimeni, pe nici un popor, dar' ferește-te de amestecul cu străinii. Nu-i îndrăgi și nu te încrede în ei, chiar dacă ar umbla să te câștige cu vorbe dulci și ademenitoare. Nu, pentru-că străinul te frige, când 'ți-e lumea mai dragă. Aceasta o poți ști din pățaniile moșilor și strămoșilor tăi.

Să te afii bine cu toți, dar' tu să rămâi la ale tale, credincios neamului tău. Român verde, ca stejarul.

Fii mândru, Române, de avutul tău național, de tot ce alcătuiește ființa ta românească! Fii mândru, că te-a lăsat D-zeu a fi Român! Fii mândru, Române, de neamul tău!

Silvestru Moldovan.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cresterea cailor.

Nu numai la noi, ci mai în toate statele europene, au început economii în timpul din urmă a se interesa tot mai mult de o creștere mai înțeleaptă a cailor, prin care se poate desvolta apoi mai ușor nu numai industria, ci chiar și oștile se pot asigura mai bine pentru lipsele lor de toate zilele sau pentru vremurile de război.

Afară de țara noastră și Rusia, toate celelalte state europene își acoper lipsa lor de cai prin import sau cumpărare dela alte state. Și după-ce lipsa numită crește an de an, hotărît că ca țară economică trebuie să ținem cont de aceasta și să ne creștem materialul de lipsă pentru o producție mai restrînsă pe seama noastră, ci chiar și pentru esport.

Până acum țara noastră a fost în stare, ca să-și acopere nu numai lipsele sale de casă, ci să mai și vînză în țările streine la 80 000 capete de cal pe fiecare an, care compute numai cu cîte 400 coroane de cap, fac laolaltă 32 milioane de cor. Suma aceasta vorbește ea de sine fără de a mai avea lipsă de nici o esplicare.

În creșterea cailor e ascunsă o comoară neprețuită și la păstrarea și înmulțirea aceleia trebuie să lucre fiecare econom în cercul seu de producție. Acei economi, cărora le stă la îndemână pe timpul de vară un pășunat mai bogat la câmp, precum și alte mijloace neapărat de lipsă pentru creșterea cailor, pot să producă mai lesne, ca aceia, cari trebuie să cumpere nu numai pășunatul de peste vară, dar' chiar și nutrețul de peste iarnă tot numai cu bani gata.

Creșterea cailor este unul dintre isvoarele cele mai bogate de înavuțire ale economiei. Dacă unii economi se mai înșală cu acest ram de producție, vina e a lor, fiindcă nu știu alege cum se cade soiurile cele bune de cai. E constatat că la alegerea ori-cărui soi de vite, economul trebuie să fie cu multă băgare de seamă, trebuie să mai aibă și praxa de lipsă.

La creșterea cailor nu e de ajuns numai alegerea armăsariilor, ci și a iepelor. Și chiar cu privire la alegerea acestor din urmă greșesc cei mai mulți economi, pentru-că de multe ori la un singur econom, care poate

are numai două iepi, poți afla că și acelea sînt de un soi deosebit. Ce să zicem apoi despre o comună, care în cele mai multe cazuri, are atâtea soiuri de iepi, cîți economi sînt în aceea.

Dacă economul voiește ca să ajungă la niște rezultate mai bune cu privire la creșterea cailor, apoi cea dintîiu recerintă e aceea, ca să-și procure iepile tot de un soi sau de un sânge, cum se mai zice. Tot de soiul acela se recere să fie și armăsariul dar' să nu fie înrudit cu iepile, la cari se sloboade.

La noi mai sînt destule comune, cu deosebire de cele mai sărace, unde iepile sînt de cel mai ordinar soi, ear' despre procurarea unui soi mai bun de armăsari nici că se face vre-o pomenire, ci iepile sînt silite a se mînzii cu niște mînzoci de același soi ca și ele. Astfel de comune de sigur, că nu vor pute ajunge la nici un rezultat practic cu acest ram economic, pentru-că >ce sameni răsare< se adeverește și aci.

Dacă singuraticii economi, precum și comunele mai sărace, nu au putut ajunge până acum la rezultatele dorite, în ce privește creșterea cailor, apoi aceasta a făcut-o statul, care are nu numai mijloacele de lipsă, dar' chiar și un material mai bun și ales îi stă totdeauna la îndemână

În decursul anului 1902 statul a dispus de un număr de 3203 capete de armăsari, dintre cari unii au fost lăsați privaților sau comunelor pe lângă o anumită taxă. Afară de acestia s'au mai dat singuraticilor economi 441 de armăsari mai bătrîni, cari în urma virstei lor înaintate au fost scoși din herghelile statului.

Comunele singuratice au cumpărat dela stat pe baza recomandărilor inspectorilor de vite 383 de armăsari, ear' 289 de armăsari au fost cumpărați tot din partea comunelor de pe la alți privați. Afară de acestia comunele mai aveau la sfîrșitul anului 1902 un număr de 1207 capete de armăsari provăzuți cu certificatul de lipsă, ceea ce fac laolaltă 5523 de armăsari.

Între armăsariii mai sus numiți au fost:

De soiul englez sânge curat . . .	424
» » » » amestecat . . .	2710
» » arab » curat . . .	56
» » » » amestecat . . .	433
» » Gidran	339
» » Nonius	889
» » lipizan	249

» » american	26
» » amestecat	293
» » alte soiuri	106

Armăsariii susținuți de stat au mînzii cu totul 115.628 de iepi, dintre cari se presupunem, că numai jumătate au ajuns să fete, acelea totuși au dat naștere la 57,814 capete de mînzii, cei dislocați sau îngăduți comunelor și privaților au mînzii 1384 de iepi, dintre cari se luăm eară numai pe jumătate fătate fac 692 de mînzii, ear' ai comunelor și privaților provăzuți cu certificate au mînzii 91.600 de iepi, cari au fătat 45.800 de mînzii, ceea-ce dau laolaltă un număr de 104,306 mînzii pe tru anul 1903.

Din numărul acesta de mînzii se substragem 5% cari se prăpădesc în anul dintîiu, 5% pentru anul al doilea și 5% pentru al treilea an cu totul 24.290 de capete, ar mai rămîne deci 80 016 capete. Pentru trebuințele dinlăuntru ale țării se substragem alte 15%, cari fac 12 000, ar mai rămîne deci un număr de 68.016 capete. La numărul acesta mai vin adauși încă 10.000 capete crescuți de privați, apoi 700 capete ieșiți tot din stăvăriile statului, cari fac laolaltă 78 716 capete.

Din numărul de pe urmă vin substrași 10.000 capete, cari se întrebunțază pe fiecare an pentru ostășimea călărească. Deci ar mai rămîne 68 716 sau în număr rotund 70.000 capete pentru esport sau vînzare.

Cu ce număr contribuie oare economii nostri la acel esport. Răspunsul la aceasta întrebare nu e de loc îmbucurător pentru ei. De aceea, după cum am zis și mai sus, ar trebui, ca să aleagă un soi mai bun de iepi și armăsari pentru prăsilă, căci de nu, n'o să aibă nici-odată un venit mai însemnat din creșterea cailor.

Ioan Georgescu.

Tovărășii agricole.

Cel mai ușor mijloc pentru de a putea avea fiecare comună românească o tovărășie agricolă.

Înființarea unei tovărășii agricole e legată de unele formalități, ce sînt împreunate nu numai cu multă zoală, ci și cu spese considerabile, din care causă în multe comune mai mici, pe lângă toată siliința conducătorilor nu s'au putut înființa.

Pentru de-a sări întru ajutorul celor ce au voință dar' le lipsește puțința de a înființa astfel de însoțiri, atât de folositoare pentru de-a putea contribui la

De sapă și de lopată
Lasă so mai ved odată,
Ca să-mi stîmpăr inima
Că-mi arde ca flacăra.

Doamne la inima mea
Este un riu și o fântănea
Fântăna-i necaz de moarte
Riul le spală pe toate.

Culese de George S. Radu.

Din Poiana.

Foaie verde mîghieran
Mîndruța cu pîr bălan
Te am pețit acum un an,
N'aveam gîndul de luat
Dacă nu m'ai fi imbiat.
Măi bădiță bădișor
Vin' la mine pețitor,
Vin' bădiță cât de îndat'
Că eu sînt de măritat.
Mîndruțo statură scurtă
Geaba ești cu zestre multă

Poesii populare.

Din Săcel.

Frunzuliță frunză ai fost
Fost-ai bade copil prost
Dar' asară unde-ai fost,
Căci eu zău te-am așteptat
Pîn' cocoși au cîntat,
Și am vîzut că nu vii
M'am pus ear' pe căpătîiu,
M'am culcat și-am adurmit
Tot cu gîndul c'ai venit,
Peste noapte am visat
Că badiu m'o sărutat,
Mă sculai și pipăi
Și nimica nu găsii
Numai dorul inimii
Scris pe fața perinii.

Frunzuliță de săcară
Mîndra mea de astă vară
Mă roagă să-o iubesc eară,
Dar' eu zău n'am nebunit
Să mai iubesc ce-am urit,

Căci mîndra-i neagră ca dracul
Buzele is ca bumbacu,
Cine dracul te-a știut
Că ai gură de împrumut
Că și io-aș fi împrumutat
Pe o zi de secerat
Și pe una de cărat.

Frunză verde ederel
Mîndruța mea-i din Săcel
Parcă-i trasă prin inel,
Numai mîntea rău o strică
Că stă la mulți de o sărută
Frunzuliță de prin fagi
Vai mîndro cu ochii dragi
De pe uliță mă tragi
La voi în casă mă bagi.

Cine n'are nici un dor
Trăiește 'n lume ușor
Eu am două doruri grele
Dorul meu ș'al mîndri mele,
Acum anul s'a împlinit
De când zace în mormînt,
Morminte groapă săpată

propășirea treptată în ale agriculturii raționale la țeranii noștri, tovărășia noastră agricolă, ce există deja de 10 ani și-a modificat statutele astfel, încât activitatea ei să nu fie restrinsă numai în comuna Șoimuș, ci și asupra altor comune unde va afla consult de-a înființa câte o filială.

Pe baza statutelor și concluserilor tovărășiei noastre agricole am înființat până acuma în mai multe comune românești câte o filială și vom înființa și pe venitoriu pe lângă următoarele punctațiuni:

1. Scopul tovărășiei agricole este de a contribui la propășirea treptată în ale agriculturii raționale în interesul tovarășilor, cum și al comunei întregi.

2. Membrii în tovărășie se primesc numai persoane maiorene, cari plătesc o cotă fundamentală odată pentru totdeauna de 2 coroane, plus taxa de înscriere 20 bani.

Femeile încă pot fi membri însă nu au drept să voteze în adunarea generală, nici nu pot fi alese de oficiali ai tovărășiei.

Taxa de înscriere 20 bani pe una cotă fundamentală este de a se administra tovărășiei agricole din Șoimuș, ear' capitalul (cuotele fundamentale) le administrează filia.

3. Fiecare membru poate plăti atâtea cuote fundamentale câte voește și la împărțirea profitului curat să împărtășește proporționea cuotelor solvite.

4. Membrii se bucură în adunarea generală fiecare de un singur vot, ori care ar fi numărul cuotelor ce posedă.

5. Direcțiunea filialelor se compune din un președinte, un cassar, un măgăzinar, inspector de mașini și din 4 membri aleși pe trei ani prin adunarea generală.

6. Acolo unde s'a înființat vre-o filială și s'a încasat taxa de înscriere pentru cel puțin 50 cuote fundamentale tovărășia noastră agricolă din Șoimuș dă cărțile de lipsă și îndrumare pentru manipularea tovărășiei agricole filiale.

7. Profitul curat la finea fiecărui an este de-a se distribui astfel:

a) Pentru 20% din venitul curat se vor cumpăra vițele de soiu bun, cari se vor distribui prin tragerea de sorți între membrii tovărășiei.

Că eu zestre a-și lua
Dar' pe tine nu și ba,
Pentru două mii de zloți.
Tot nu-mi fac zilele nopți
Nopți întregi cu zeci de ani
Măcar să nu mai vîz bani,
Că banii se gată odată
Rămân cu urita 'n vatră
Decât cu urita în țol
Mai bine mai stau fecior.

Culese de Dumitru Prodan.

GLUMĂ.

Interviul.

Intre un ministru și un ziarist:

— Auzi, dle, zice furios ministru, ce măgării ai scris d ta alaltăieri în ziar despre cele-ce m'ai întrebat?

— Am știut dle ministru, replică ziaristul, că dacă voiu scrie verbal cele-ce 'mi-ai spus, te vei mânia foc.

Membru ce a primit o astfel de vițică e îndatorat de-a o ținea și îngriji bine 10 ani și cei doi viței sau vițele ce-'i va făta mai întâiu, să îndatorează respectivul membru de-a îi ceda tovărășiei, ear' tovărășia de-a-i distribui între membri earăși sub modalitatea descrisă mai sus.

b) Pentru 10% din profitul curat cumpără porcele, ce sînt de-a se distribui membrilor tot pe lângă condițiunile cuprinse în punctul a)

c) Pentru 20% se cumpără bucate (când sînt ieftine spre a le vinde când e prețul mai suit), se procură sămînțuri, surcei de altoit, mașini agricole și alte lucruri folositoare pentru membrii tovărășiei.

d) 10% se vor distribui pentru aranjarea de esposiții agricole și încurajarea membrilor mai activi prin distribuirea de premii.

e) 5% presidentului ca remunerațiune.

f) 5% cassarului ca remunerațiune.

g) 5% magazinarului ca remunerațiune.

h) 5% revisorului ca remunerațiune.

i) 20% tovărășiei agricole din Șoimuș.

Așadar' afară de taxa de înscriere și 20% din profitul curat ce sînt de-a se administra la tovărășia agricolă din Șoimuș, filiala nu mai are nimic de spesat, și tot câștigul îl folosește pentru trebuințele sale proprii.

De aci se vede lămurit, că tovărășia agricolă deschide posibilitatea pentru ori-și-cine de-a putea avea în comuna sa pe lângă o mică sumă de 2 coroane și 20 bani, ce numai o singură dată sînt de plătit o mulțime de lucruri foarte folositoare și proventuoase membrilor ei, așa d. e. o mașină pentru sortatul cerealelor, o grapă de fînaț pentru curățitul muschilor de pe fînațe, un gilău de moșinoaie, o mașină de sămînat, o mașină de zdrobit mere și alta de stors etc. Un magazin de cereale, tot soiul de altoi, vite de soiu mai nobil, rîmători rasa aleasă, cărți agricole și alte multe lucruri foarte folositoare pentru agronomi.

Toate acestea dacă numai ceva-și e mărișor numărul cuotelor fundamentale subscrise, se pot acuirea într'un timp foarte scurt, ear' înființarea tovărășiei agricole filiale este de tot ușoară, așa d. e. 7—10 membri iau inițiativa, fiecare subscrie și plătește 5—10 cuote fundamentale. Aleg un președinte, un inspector de mașini, măgăzinar, un cassar și 4 membri în direcțiune dintre cei înscrși, fac insinuare la tovărășia agricolă din Șoimuș, plătind taxa de înscriere. Tovărășia le trimite protoalele și îndrumările necesare pentru manipularea filialei și astfel tovărășia filială e înființată și-și începe activitatea numai decât în comuna sa.

De aici înainte lucrurile merg și mai ușor, ear' numărul membrilor îndată-ce încep de-a se face distribuirile amintite în punctul 7, litera a) b) se sporesc vîzînd cu ochii.

Deci dară doritorii de-a avea în comunele lor astfel de filiale se adreseze la direcțiunea tovărășiei agricole din Șoimuș p. u. Nagy-Sajó.

Ioan Baclu,
președintele tov. agr. din Șoimuș.

De-ale băncilor noastre.

Lunia trecută, în 19 l. c. 'și-au ținut adunarea în Sibiu directorii băncilor române. Hotărîrile, ce le-au adus se vîd din protocolul luat în ședință și pe care îl dăm aci după »Revista Economică«:

I. Presidentul deschide ședința și dispune ca pentru constatarea reprezentanților prezenți ai băncilor, să se cetească apelul nominal al băncilor asociate, — ceea-ce efectuindu-se

se constată că 44 dintre băncile asociate sînt reprezentate în conferință și că institutul »Iulia« a arătat prin scrisoare, că directorul ei esecutiv este împedecat a se presenta. Nu au trimis reprezentanți următoarele dintre băncile asociate: »Beregsana«, »Berzovia«, »Brădetul«, »Cassa de păstr.« în Mercurea, »Crișana«, »Hunedoara«, »Lucaferul«, »Mercur« și »Munteana«.

II. Se dă cetire raportului delegațiunii despre activitatea sa dela conferința II. încoace.

Se ia act de raportul delegațiunii.

Ordinea de zi propusă de delegațiune se primește.

III Se pune la ordinea zilei propunerea delegațiunii pentru mobilizarea capitalurilor administrate de băncile asociate, pe calea cesiunii împrumuturilor ipotecare la un institut care emite scrisuri fonciare.

Conferința ia act de raportul delegațiunii despre demersurile făcute în scopul esecutării hotărîrii Nr. VIII. (A. 2) din 20 Sept. 1901, și avînd în vedere: că băncile asociate s'au declarat pentru introducerea cesiunii împrumuturilor ipotecare în scopul mobilizării unei părți a capitalurilor străine, ce ele administrează, și a creării unei rezerve de efecte ușor realizabile,

mai departe că institutul »Albina«, singura dintre băncile asociate, care emite scrisuri fonciare, a luat angajamentul de-a introduce între afacerile sale și rîscumpărarea împrumuturilor ipotecare, și a mijlocit admiterea scrisurilor sale fonciare la lombardul băncii austro-ungare.

Delegațiunea se autorisează a invita direcțiunea institutului »Albina«, să introducă cât mai curînd rîscumpărarea împrumuturilor ipotecare între afacerile sale și să înștiințeze despre aceasta direcțiunile băncilor asociate, comunicîndu-le instrucțiunile trebuincioase și formularele de documente pentru realizarea cesiunilor.

IV. Delegațiunea raportează, că întru esecutarea decisiunii Nr. VIII. p. C. a conferinței din 20 Sept. 1901, a numit 6 revisori esperți și că a stabilit, în conlucrare cu acestia, pentru lucrarea viitoare a revisorilor, un normativ care se va trimite în timp apropiat băncilor asociate spre orientare și conformare.

Conferința ia act cu aprobare de demersurile delegațiunii pentru instituirea revisorilor-esperți și recomîndă băncilor asociate: să

useze în număr cât mai mare de această nouă instituție, care le va pute face servicii reale.

V. În urma propunerii prezentate de delegațiune în afacerea sistemării pensiunilor pentru funcționarii de bancă.

Conferența invită direcțiunile băncilor asociate, cari nu au încă fonduri de pensii suficiente și nu se pot aștepta ca fondurile lor să se întărească în timp apropiat într-un atît, ca să poată satisface toate trebuințele, — să presinte proximei adunări generale a acționarilor lor o propunere concertată în sensul următor:

a) adunarea generală să decreteze sistemarea de pensii pentru funcționarii definitivi prin asigurarea lor la un institut de pensii sau de rente;

b) să primească angajamentul de-a contribui anual cu cel puțin 5% ale salariilor la fondul de pensii, și să oblige și pe funcționarii institutului la o contribuție în asemenea mărime, ca din fondul astfel dotat să se plătească primele anuale pentru asigurarea pensiunilor sau rentelor; și

c) să autorizeze direcțiunea, ca cu intervențiunea delegațiunii băncilor să între în pertractări cu un institut solid de pensii sau de asigurare și pe baza propunerilor ce ie va primi, să redigeze un statut pentru sistemarea pensiunilor.

VI. Avînd în vedere acțiunile înscenate în timpul din urmă în capitala țării cu scopul de-a întemeia o *Asociațiunea regnicolară a băncilor provinciale* pentru ocrotirea intereselor lor comune.

Conferența se vede îndemnată a da espresiune părerii sale, că scopurile urmărite prin acțiunile amintite, le crede realizabile în condițiuni multămitoare numai pe calea unei asocieri libere.

Prin urmare nu poate recomanda Băncilor asociate, să primească angajamente materiale față cu Asociațiunea regnicolară proiectată în forma unei societăți pe acțiuni, și nu vede într-un nimic garantate interesele speciale ale Băncilor române în cadrul acestei întreprinderi.

De altă parte crede însă, că ar fi de interes deosebit pentru Băncile noastre, dacă ar fi reprezentate prin institutele mai de frunte în *Asociațiunea regnicolară a Băncilor din Ungaria* (reuniune).

VII. În chestiunea instituirii *Curșului practic de contabilitate de bancă*, proiectat prin decisiunea Nr. VIII p. E. a Conferenței din 1901.

Conferența, în vederea relațiilor schimbate dela 1901, încoace în privința sucrescenței funcționarilor de bancă, decide ca această chestiune până la alte dispozițiuni să se iee dela ordinea zilei.

VIII. În vederea împrejurării că decisiunea Nr. VI a Conferenței din

1901, referitoare la înființarea unui *fond cultural comun al băncilor*, nu a fost aprobată de un număr mai mare de bănci asociate.

Conferența — fără a voi să impună Băncilor românești un angajament formal și obligator, — le invită: ca din sumele ce le votează an de an pentru scopuri culturale, o cuotă oare care ce va rămâne disponibilă după dotarea scopurilor de cari însele vor voi să țină seamă la distribuirea profitului lor, — să o destineze pentru înființarea unui fond cultural al băncilor și să o pună la dispoziția *Asociațiunii* pentru literatura române și cultura poporului român în scopul acoperirii lipsurilor culturale mai arzătoare, fără ca numita Asociațiune să fie îndatorată la capitalizarea fondului.

(Va urma).

Cea dintăiu rîndunică.

— *„Căldarul Poporului”* pe 1904. —

Când drăgălașa primăvară se ivește pe plaiurile noastre și soarele își trimite razele sale călduțe pe pămînt, ne inveseleşte mult, sosirea la noi a paserilor călătoare. Ce bucurie avem fiecare din noi, când zărim cea dintăiu rîndunică, vestitoarea primăverii...

Toamna încă își are rîndunelele sale, cari vestesc apropierea unui an nou: sînt călindarele, ce se ivesc înainte de Anul-Nou, toamna, înspre iarnă.

Cea dintăiu rîndunică a toamnei s'a ivit între noi. Cel dintăiu căldar, *„Căldarul Poporului”* pe anul visect 1904 a eșit de sub tipar și se află de vînzare.

Vestim aceasta cu bucurie nu numai pentru-că *„Căldarul Poporului”* e cel dintăiu căldar, ci și din cauză, că e cel mai bun, mai folositor și mai ieftin căldar la noi, plăsmuit anume pentru trebuințele meseriașilor și plugarilor noștri și peste tot a oamenilor dela țeară.

În cele următoare vom face cunoscut cuprinsul bogat și variat al acestui căldar.

„Căldarul Poporului” pe 1904 începe, ca de obicei cu știri calendaristice: zile critice, întunecimi, regentul anului etc. apoi urmează lunile, cu sfaturi și termine, atît de prețioase și folositoare. Vin apoi alte lucruri trebuincioase: posta și telegraful, timbrele, așezămintele noastre culturale și de binefacere, în cari stă puterea noastră ca popor etc.

Toate aceste se estind pe 36 de pag. ear' cu pag 37 începe partea literară a căldarului, cu cuprins bogat și cu ilustrații foarte frumoase.

Partea literară începe cu articolul *„Fii mândru, Române”* de dl Silvestru Moldovan, în care se arată însușirile și calitățile pentru cari Românul poate și trebuie să fie mândru. Articolul e încadrat de 2 ilustrații de frumoase porturi românești.

Urmează o baladă (Anița Popii) de inv. Paul Pușcaș, o glumă și apoi frumoasa poveste *„Floarea Soarelui”*, în care se povestește obârșia acestei flori, care se îndreaptă tot după razele soarelui.

După frumoasa poezie idilică *„După le mne”* de Alexandru Vasile și biografia

prof. din Brașov Andreiu Bărsăanu (cu poezia *„Măiestri și plugari*), urmează alegoria populară *„An împărat și fetele lui”* de Silvestru Moldovan. În această lungă alegorie se povestește ivirea pe pămînt a celor patru anotimpuri (primăvara, vara etc.) cari sînt fetele anului, închipuit ca un împărat.

După toate aceste urmează bucăți, cari interesează mai de aproape pe meseriașii noștri; istoricul *„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”* biografia presidentului Reuniunii, a dlui Victor Tordășianu și două povestiri de toată frumusețea, traduse de dl I. Apolzan, tipograf și secretarul *„Reun. sodalilor rom. din Sibiu”*. În aceasta parte sînt earăși două ilustrații.

Vine acum o baladă (Leana și Ghiță) de Emil V. Degan, apoi o pagină de aducere aminte, închinată răposatului mare fruntaș al nostru, Dr. I. Rațiu (cu portret).

Bucata ce urmează acum este o frumoasă legendă de V. A. Urechia, intitulată: *„Vodă vrea, dar' Hâncu ba!”* în care se povestește o răscoală de țărani din Moldova, împotriva lui Duca-Vodă. *„Răvașul nostru”* începe pe pag. 105 și continuă până la 124. În el, ca și în alți ani, se povestesc și înșiră toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate. Răvașul e împodobit asemenea cu mai multe ilustrații.

Tot în partea literară se află publicat un articol economic de însemnătate: *„Săpatul holdelor”* de I. Georgescu, inv. apoi urmează Poesii populare, Sfaturi economice, glume etc. Partea literară se încheie cu o glumă ilustrată (*„Care-i măgarul?”*).

După partea literară vine consemnarea tîrgurilor, atît dela noi, cât și din Bucovina și România, apoi inseratele, mai multe ca în anii premergători, estinzîndu-se pe 5 coale.

Din acest cuprins, schițat pe scurt, se vede, că *„Căldarul Poporului”* pe 1904, *„cea dintăiu rîndunică”* în toamna aceasta, are material foarte bogat, variat și folositor. În el ori cine află tot ce-i trebuie și cu toate aceste e foarte ieftin: 40 bani și porto 6 bani, în total 46 bani (23 cr.)

Atragem de cu vreme luarea aminte a poporului nostru asupra acestui vrednic și frumos căldar.

Vorbe înțelepte.

Pilde, culese și prelucrate de Silvestru Moldovan.

— Una la săptămână. —

Cele șapte vergele.

Un tată bătrîn avea șapte feciori, cari nu prea trăiau bine la olaltă, ci adese-ori se certau și se dușmăneau unul cu altul. Bătrînul părinte vedea cu durere, că după moartea lui, cearta și neînțelegerile dintre fiii sei le va fi spre mare stricăciune și în curînd vor ajunge la sapă de lemn. Deci într-o zi îi adună pe toți în jurul seu și arătându-le șapte vergele legate în mănunchi, le grăi:

„Eată, fiii mei, aci șapte vergele; care din voi le va pute rupe, va primi dela mine o cinste frumoasă.

Feciorii se încercară toți pe rînd, dar nici unul nu putu să rupă vergelele. Toți ziseră de o potrivă, că nu se poate.

„Ba se poate”, le zise bătrînul, *„lucrul este foarte ușor”,* — și zicînd aceste deslegă mănunchiul și rupse vergelele una după alta fără mare osteneală.

„Așa se poate, strigă feciorii toți deodată.

„Fiii mei, le cuvântă atunci părintele lor, ceea-ce s'a întâmplat cu vergelele, aceea se va întâmpla și cu voi. Dacă veți ține laolaltă veți putea înfrunta ori-ce primejdii, ear' dacă vă veți dușmăni unul cu altul și se va încuibă neînțelegerea între voi, va fi vai și amar de capul vostru, căci dușmanii ușor vă vor răpune.

Știri economice, comere., jurid., industr.

Statute neîtărite. Ministrul de agricultură ung prin rezoluțiunea sa de data Budapesta 1903, August 16 Nr 7102 IV/3 a n a aprobat statutele proiectatei reuniuni agricole a Românilor din comitatul Brașovului, pe motivul, că pe baza unui aclus alăturat la o ordinațiune din 1875 Nr. 1508 reuniuni cu caracter de naționalitate se pot constitui numai ca reuniuni literare și culturale.

Dela reuniunea de înmormântare din Bistrița. „Rev. Bistriței” scrie: In ședința ultimă a direcțiunii dela reuniunea I. de înmormântare a locuitorilor români gr.-cat. din Bistrița, s'a constatat, că în jumătatea I. a anului curent, starea reuniunii s'a îmbunătățit cu intratele în suma de 1516 cor. 90 bani, din cari substrăgând esitele în suma de 707 cor. 66 bani rămâne un rest de 809 cor. 24, care sumă adăugându-o la capitalul de 9941 cor. 01 b. — reuniunea dispune de 10750 cor. 25 bani.

Români înființați reuniuni de înmormântare!

Țeranii din Șoimuș. În raportul despre espoșiția din Bistrița am amintit, că espoșiția a fos: cercetată și de o grupă de țeranii din Șoimuș. Eată ce împărtășește în privința aceasta vrednicul paroch al Șoimușului, dl I. Baci:

„Tovărășia agricolă din Șoimuș ca să poată mai cu ușurință desvolta simțul de progresare pe terenul economic între membri săi, a decis în ședința direcțiunii ținută la 3 Octom. curent, ca pe ziua de 4 Oct. să trimeată la Bistrița 4 femei și 8 bărbați sub conducerea vice-președintelui Ioan M. Baci spre a cerceta espoșiția economică de acolo, votându-le din venitele Tovărășiei pentru fiecare câte un diurn de 1 cor. 60 bani.

Membrii tovărășiei câți au cercetat espoșiția s'au reîntors foarte mulțumiți și animați de cea ce au văzut acolo, povestind despre cele văzute și la ceilalți locuitori din comună. Insuflețirea pentru progresul economic așa de mult a pătuns în inimele țeranilor noștri, încât s'a înscris din nou un număr însemnat de membri la tovărășie.

„Geogeană” noua bancă din Geoagiul-de-jos își va ține adunarea generală constituantă în 1 Nov. c., în Geoagiu. In adunare se va hotări întemeierea și constituirea băncii.

Vămile turcești. Din cercurile diplomatice din Constantinopol se vestește, că puterile mari s'au învoit a se urca vămile turcești dela 8 la 11 percente. Causa acestei urcări este starea slabă a finanțelor Turciei.

Roadă de cucuruz, din Ungaria, împreună cu Croația și Slavonia, face în anul acesta, după datele cele mai sigure 32,618.700 măji metrice.

FELURIMI.

Pêrul. De curând s'a făcut încercare de-a se ști, câte fire de pêr are un om. S'a numărat pêrul la 42 de oameni. Resultatul a fost, că pe un loc de un policar cuadrat sânt 1076 de fire. Fîndcă teritorul capului acoperit cu pêr este de 20 policari, numărul firelor de pêr este 127.920. Cine nu crede, se-și numere firele de pêr.

S'a aflat apoi mai departe, că pe un loc de aceeași mărime cresc 9200 de fire de pêr roșu, 11.800 fire de pêr bărnaciu, 105.500 de fire negre și 143 mii fire blonde. Așadar' firele de pêr roșu sânt cele mai groase, dar' totodată și mai rare.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocașiunea petrecerii de vară aranjate în 28 August, a. c., în M.-Uioara în favorul bisericii române gr.-cat. din Murș-Decea, au binevoit a ne trimite contribuiri următorii:

Direcțiunea fabricii de sodă din M.-Uioara 25 cor.; Georgiu Boeriu, v. prot. on. Ciugudiul-de jos, 10 cor.; Ladislaus Popa, căpit., de artil., Brașov 4 cor.; Nicefor Verșmorteau inv., Nicolae Tașca, curator, M.-Decea câte 2 cor.; Ioan Tolocan, hotelier, M.-Ludoș 2 cor.; Molnar Berta, învățătoare de stat, M.-Decea 2 cor.; Toma Pop, preot, Lopadia-rom. 1 cor.

Seara la cassă au binevoit, a solvi peste taxă următorii: Cicimara, propr. la fabrica de soda, Heinzl, oficial la fabrica de sodă ambii din M.-Uioara câte 6 cor.; Ioan Macaveiu, Bucium 5 cor.; Dr. Camil Nestor, medic, M.-Uioara 4 cor.; Basil Pop, jude, Poiana 2 cor.; Fam. Petricaș, Ghiriș Sâncraiu 2 cor.; Borbéy János, jude, M.-Uioara 2 cor.; fam. Macarie, preot, Hopârta 2 cor.; Iacob Truța sub-notar 1 cor.; Petru Iacobescu, paroch Vereșmart 1 cor.; Ioan Rus, cond. jud. cerc., M.-Uioara 1 cor.; Iacob Ștefu, propr., M.-Decea 1 cor.; Ignăție Berendei, preot Cârce-dea 60 bani; Octavian Florian, teol. abs. Sânger, Augustin Rațiu, jurist, Emil Petricaș, Ludovic Mesaroș, Vasile E. Moldovan, Turda, Ioan Botezan, Orosia, Iuliu Roșca, M.-Uioara, Ioan Gezeșan, M.-Uioara, Vasilie Hopârtean, Hidiș, Iacob Florea, Ciugud, Ioan Stoica, Vajdasig Ieronim Nemeș, Feldioara, Eugen Circa, Alecuș, Dionisiu Morariu, Frata, Filla Ede M.-Uioara, Dr. Nagy Samu, M.-Uioara, Emil Pop, jurist, M. Decea, Iosif Bogdan, teol., Iosif Nicoară, teol., Ciunga, Mihail Ștefu, teol. toți din M.-Decea și Gálfi Déneș M.-Uioara, câte 40 bani.

Suma tuturor intratelor e 301 cor. 20 bani din care substrăgându-se spesele de 141 cor. 10 bani, rămâne venitul curat de 160 cor. 10 bani, care s'a predat pe lângă contracuitanță curatoratului bisericesc din M.-Decea, pentru a se adauge la fondul de edificare al bisericii.

Esprimăm și pe calea aceasta mulțumitele noastre tuturor cari au binevoit a contribui.

Murș-Decea, la 7 Septemvrie 1903.
Mihail Ștefu, Iosif Bogdan,
controlor. cassar.

CRONICĂ.

Sfințire de biserică. Azi Duminecă, la 1 Nov. n. se celebrează sfințirea nou edificatei biserici gr.-cat. din Petrihaza. Cu această ocașiune se aranjează și o petrecere cu joc în favorul bisericii.

Nou avocat român. Dl Dr. Ioan Malaiu a făcut în 16 l. c. censura de avocat la tabla reg. din Oșorheiu. Cancelaria va deschide-o în Rodna.

O nouă reuniune de cetire. In frunțașă comună din jurul Năsăudului, Rebrîșoara, s'a întemeiat Duminecă, în 18 l. c. o reuniune de cetire și cântări. Poporul e foarte însuflețit de aceasta reuniune, care este începutul și căreia vor urma altele. Gratulăm poporului din Rebrîșoara și vrednicilor conducători ai lui!

Bustul lui Creangă. Bustul marelui povestitor poporan Ioan Creangă a fost dat spre lucrare de comitetul din Iași dlui sculptor Bălăcescu din București. El va fi gata în Noemvrie a c. și va fi așezat în fața școlii primare Trei Erarchi, unde Creangă a fost institutor. Înălțimea monumentului este de 4 m. 80.

Nou patriarh al Veneției a fost numit de papa Piu X. amicul și compatriotul său, Calegari, episcop în Padova. In consistorul din Noemvrie Calegari va fi numit cardinal.

Abzicerea unui episcop. Episcopul reformat Szász Károly din Budapesta a abzis din postul său. El e de 74 ani. Causa abzicerii sânt bătrânețea și boala.

Hațeganii vor să facă un gimnasiu inferior. De va da orașul un fond de 100.000 cor. și comunele vecine laolaltă tot atâta, să face Deocamdată e numai planul celor dela conducerea orașului.

Steaguri rupte. Zilele trecute au fost rupte de pe mai multe case din Seghedin steagurile tricolore. Un oficial dela tren a făcut arătare, că a văzut pe un oficer rupend steagurile în zori de zi. Făcându-se cercetare, s'a constatat, că steagurile au fost rupte de niște cotingi.

Din greșală Din Constantinopol se scrie, că sosind acolo zilele trecute secretarul ministerului de interne austriac, baronul Eihhoff, a fost arestat și dus la poliție. Aici a fost ascultat timp mai lung și în urmă statorindu-se cine este, a fost lăsat liber. Baronul Eihhoff a fost prins din pricină, că poliția l'a ținut, că e Sarafow, vestitul cap al revoluționarilor bulgari, despre care poliția era informată, că sosește zilele aceste la Constantinopol.

Jefuire de tren In noaptea de 17 l. c. a fost jefuit trenul dintre S.-Petersburg și Varșovia (Rusia). Vre o 10 hoți s'au urcat în tren, au ucis pe conductorii și alt personal și au jefuit vre-o 400 mii Coroane în bani gata, apoi alte lucruri de preț de-ale călătorilor. Jefuirea au făcut o în 20 de minute și în apropiere de o stație au sărit jos din tren și și-au perdut urma.

Un milion dispărut. Cu câteva săptămâni înainte a dispărut de pe trenul dintre Londra și Viena un sac de postă, în care se afla un milion în băncute. S'a dat cu socoteala, că sacul a fost furat în Belgia. Acum, după-cum se vestește din Viena, sacul a sosit în Londra, dar' — gol.

Catastrofă de tren. Pe linia ferată dintre Manchester și Leeds (Anglia) s'a întâmplat o groaznică catastrofă. Un tren a sărit din șine în un tunel. In curând a venit un alt tren și a urmat ciocnirea în tunel. Nu se știe încă numărul jertfelor.

Coroane eterne. D-soara Teresia Pipoș, dăruiește fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu«, pentru odihna sufletului neuitaților sei părinți, suma de 2 cor.

La acelaș fond Rachila lui Lazar Stoia, a dăruit pentru odihna sufletului neuitatului seu ginere Alexandru Tăban, zidar, suma de 1 cor.

Achitați Țeranii ruteni Pavel Pap, Ivan Bodnar și Mihail Bodnar din Maramureș au omorit în primăvara trecută pe jidovul cămătar Alter Pollak. În ziua de 23 Octombrie li-s'a judecat procesul înaintea curții cu jurați din Sighetul Maramureșului. Jurații i-au aflat nevinovați și astfel tribunalul i-a achitat și oamenii au fost numai decât puși pe picior liber. Când au auzit oamenii sentința, au căzut în genunchi și între lacrimi au rostit cu glas tare rugăciuni de mulțumită.

Emigrarea Evreilor. După o mai lungă încetare a început earăși emigrarea Evreilor din România la America. Emigrarea e pusă la cale de »Alianța israelită«. Zilele aceste a trecut prin Viena un număr însemnat de astfel de emigranți. Cale bună și cei mulți înainte!

Al 42-lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu« a solvit moștenitorilor răposatului Alexandru Tăban, zidar, fost membru al numitei Reuniuni, ajutorul statutar.

Acesta este al 42-lea cas de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

În amintirea lui Ștefan cel-mare. În afacerea aniversării morții a 400 de ani a lui Ștefan cel-Mare »Liga Culturală« din Iași a ținut în ziua de 5 Octombrie ședința comitetului și a hotărât prin majoritatea membrilor o subvenție de 600 lei pentru întreprinderea călătoriilor în diferite locuri ale României și Bucovinei, unde se află urme istorice ale marelui domnitor Ștefan cel-Mare. În acest scop »Liga Culturală« a delegat pe membrul ei, cunoscutul V. Mironescu. Dl V. Mironescu se va prezenta în localitățile ce va găsi de cuviință în România, Basarabia sau Bucovina (pe teritoriul domniei lui Ștefan cel-Mare), adunând amintirile despre Ștefan.

Cunoscutul nostru etnograf dl Teodor Burada a luat hotărâre să plece însoțit de dl V. Mironescu în luna Ianuarie, la muntele Athos spre a copia acolo tot atât turnul (arsanaua) pentru corabii, cât și monastirea Zograf cu toate odoarele și stindardele de războiu ale lui Ștefan cel-Mare și întorși în țară le vor espune atât la Iași și București, cât și în Capitala țării surore Bucovina, la vederea publicului.

La fondul de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu«, pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români, la stăruința dlui Ștefan Mircan, cleric în cursul al III-lea al seminarului »Andreian« din Sibiiu, următorii elevi ai cursului al III-lea teologic au dăruit câte 20 bani și anume: Alexandru Anca, Ioan Andreiu, Ilie Beleuță, Ioan Bișcovan, Victor Both, Sever Bran, Nicolau Butelanc, Ilariu Cocan, Aurel Crișan, Iosif Dumitru, Petru Dumitrescu, Nicolau Georgescu, Dumitru Grecian, Ioan Handa, Augustin Istrate, Vasiliu Lăpuște, Ioan Maxim, Emil Miclea, Ștefan Mircan, Miron Moldovenescu, Teodor Muica, Octavian Murășan, Ioan Neagoe, Aurel Oancea, Aurelian Oprean, Nicolau Perian, Remus Perian, Romul Platoș, Romul Pop, George Popovici, Nicolau Regman, Remus Roșca, Eremie Ticușan, Vasiliu Trifa.

La acelaș fond au dăruit dl Ioan Irimie din Becicherecul-mare 1 coroană și Victor Tordășianu, 20 bani.

Târgul de porci din Sibiiu, cum și scoaterea porcilor din Sibiiu, e oprită, din cauza boalei de porci, ce s'a ivit.

Din România. Maiestatea Sa regele Carol, după-cum se vestește din Sinaia s'a bolnăvit zilele aceste, dar' după-cum scrie »Monitorul oficial«, boala este ușoară.

— În cursul acestei iernii va avea loc în munții Ceahlăului, proprietatea principelui Dimitrie M. Sturdza, o mare vânătoare de urși, la care se zice că va participa și principele moștenitor al tronului Muntenegrului.

— În anul viitor se vor sfinți în Iași, cu mare pompă bisericile Trei-Erarchi și Sf. Nicolae domnesc. La această sărbare religioasă vor fi invitați toți episcopii și Metrotopoliții din Transilvania, Bucovina și Basarabia, precum și rectorii tuturor universităților și seminariilor teologice din Europa.

— Săptămâna trecută a încetat din viață în Iași bătrânul Nicolae Popovici, în vîrstă de 102 ani. Răposatul a fost mai mulți ani surugiu domnesc la curtea fostului domnitor al Moldovei, Mihalache Sturdza.

† **Apostol Mărgărit** fostul inspector al școlilor române din Macedonia, a murit în vîrstă de 67 ani. Născut în anul 1836 în Abela (Epir) comună românească, și-a făcut studiile a gimnasiul grec din Ianina, în timpul când acest gimnasiu se afla în floare. După ce și-a terminat studiile, a fost numit institutor la școala grecească din Abela, ear' mai târziu la Vlaso-Clisura. Dar' după câțiva ani a fost destituit arătându-se ca un aprig apărător al interesele Românilor din Macedonia, în timpul când politica românească luase mare avânt. Cu prilejul unui testament al unui notabil român din Vlaso-Clisura, anume Cioli, Apostol Mărgărit a fost în România. Aci făcî cunoștința mai multor bărbați politici, cărora le arată dorințele sale pentru ridicarea conștiinței naționale și a întăririi elementului românesc din Macedonia. În timpul acela erau școale primare românești la Tirnova, Ohrida și Abela, înființate după stăruința părintelui Averchi, originar tot din Abela. Apostol Mărgărit fu numit institutor la Vlaso-Clisura. După câțiva ani, în 1878 fu numit inspector al școlilor române din Macedonia, grație energiei pe care o destăsurase pentru cauza românească și pentru spiritul său orgaizator. Dela aceasta vreme începe adevărată lăucare a lui Apostol Mărgărit în Macedonia. Din cauza ținutei și politice sale românești energice, Grecii au atentat de mai multe ori la viața acestui luptător. Odată a fost atacat în Bitolia și bătut așa de crunt, că abea cu mare greutate a scăpat cu viața. Altă-dată a fost lovit cu pumnalul de un tânăr macedonian, la îndemnul grecilor. Lui Apostol Mărgărit i-se datorește întemeierea tuturor școlilor din Macedonia, a liceului din Bitolia, a gimasiilor din Ianina și Berat etc. A scris un număr mare de broșuri și lucrări pentru Românii din Macedonia; toată viața sa a lucrat pentru a crea aceea-ce ni rămâne după densusul ca organizație în Macedonia. Moartea lui Apostol Mărgărit este unanim regretată de toți Românii. În mormântarea lui Apostol Mărgărit s'a făcut pe cheltuiala statului român în Bitolia.

Cas de moarte. Cuprinși de adâncă jale aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, trecerea la cele eterne a preotului distins Teodor Vărășmaș, paroch gr.-or. în Borgo-Prund, întâmplată în 20 Oct. n. la 4 ore dimineața în anul al 67-lea al etății și 47 al preoției. În mormântarea s'a făcut Joi în 22 Octombrie la 1 oră p. m. în cimitierul gr.-or. din Borgo-Prund. — Borgo-Prund, la 20 Octombrie n. 1903. — Fie-i țărina ușoară și amintirea vecinică! — Jalnica familie.

Rectificare. Intre contribuenții cari au binevoit a spijinî petrecerea aranjată de »Reuniunea meseriașilor din Seliște« publicați în nr. 40 s'a trecut cu vederea în manuscriptul trimis nouă Sora Bârsan, care a dat o coroană, ceea-ce prin aceasta se rectifică.

Fadrusz, un vestit sculptor ungar, a murit în 25 I. în B. pestă, în vîrstă de 45 ani. El a făcut între altele și statua regelui Matia Corvinul, care împodobește piața Clujului.

„Fii mândru, Române“. Din frumosul »Călimdarul Poporului« pe 1904 dăm azi articolul cu care începe partea literară: »Fii mândru, Române«. Din acest prilej atragem de nou luarea aminte asupra »Călimdarului Poporului« pe 1904 cel mai bun și mai ieftin călimdar. Costă 40 bani și porto 6 bani.

Prinderea unui anarhist. Poliția din Roma a prins pe un anarhist periculos, cu numele Christi, fiindcă e în prepunere, că a voit să ucidă pe regele Italiei.

Biografia lui Gladstone, fostului ministru englez și prietin al tuturor popoarelor apăsate, a apărut acum, scrisă de Morley și în o săptămână a trecut întreaga ediție, anume 125 mii de exemplare. Se vede că n'a fost la noi!!

Earăș cununa. În Seghedin a fost de nou încununată statua de potcă a lui Kossuth, în numele soldaților. S'a aflat însă, că cununa au pus-o niște tineri necunoscuți. Cununa a fost lăsată pe statuă, dar' inscripția a fost confiscată. S'a pornit cercetare de-a afla pe tinerii necunoscuți.

„În pământ străin“. Din frumoasele schițe a lui Sorcovă, cari au apărut sub titlul de: Clipe de răpaos, seria a II reproducem azi la foiță schița cu titlul de mai sus. Totodată recomandăm cartea cu căldură iubitorilor nostri cetitori. Costă 1 cor. 60 bani.

Iublieu. Luni, săptămâna aceasta și-a sărbătorit în Sibiiu iubileul de 20 ani de serviciu directorul suprem al gimnasiilor Elischer. Iubilantul a fost felicitat de profesorii diferitelor gimnasii, ear' după ameazi a fost banchet.

Planul de joc al loteriei de clasă. Acum, când s'a încheiat a 12-a loterie a loteriei de clasă reg. ung. priv., și se începe loteria a 13-a: publicarea planului oficial de joc va deștepta în public desigur un mare interes. Din acest plan, pe care îl publicăm în alt loc, se vede, că între 110 mii losuri se sortează 14,459 000 coroane și că numărul câștigurilor e așa de mare, încât tot al doilea los trebuie să nimerească un câștig. Nu e mic nici numărul câștigurilor principale și a celor mai mari și mărimea câștigului principal și a premiilor e în adevăr imposantă. Acest plan de joc a făcut, ca loteria de clasă să se lătească și să fie iubită de public.

Cărți pentru popor. La librăria noastră se află spre vânzare Legea comunală, cu preț de 1 cor. și Legea despre alegerea deputaților dietali cu preț de 60 bani, amândouă de Pavel Rotariu, adv.

În curentul norocului. Valurile norocului seamănă cu cursul binecuvântat al pârăului, care provide cu sucuri de viață ținutul de pe maluri. Și cursul norocului aduce noroc acelora, cari stau pe maluri. Numai trebuie să aruncăm mreaja, și cu timpul se va prinde în ea tezaurul. Fiecare tragere a loteriei de clasă ne arată astfel de valuri de-ale norocului și trebuie numai paciență să avem până ce pescuim norocul cu mreaja. Atunci putem gusta marele câștig cu bucurie asemenea acelor fericiți jucători, cari în decurs de 6 luni au câștigat la casa de bancă A. Töök, & Comp. în Budapesta, Terézkörut 46/b, premiul de 60.000 cor. câștigurile principale de 100.000, 90.000, 60.000, 50.000, 30.000 cor. și numeroase alte câștiguri mari. Publicul poate să cumpere losurile cu deplină încredere dela aceasta casă de bancă.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

A. P. în Cistel. Trimiteți banii, căci cu rambursă (utalvány) v'e vin prea scumpe călindarele.

Acelora, cari au scris pentru postul de administrator al unei moșii, le facem cunoscut, că proprietarul și-a ales deja pe unul.

N. M. în St. »Păzitorul de pădure« de Carol Porcolab. Prețul 4 cor.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografi« Iosif Marschall.

Anunț de licitație.

În 8 Nov. a. c. se va da în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende zidirea școlii nouă de cărămidă din parochia gr-cat. din Nagylak (posta ultimă Maros-Ujvár). Licitația se va ține la casa parochială gr-cat. din Nagylak la 10 ore a. m. Planul și preliminarul de șpese aprobate din partea Preavenerabilului Consistor Metropolitan precum și condițiunile de licitare se pot vedea la parochul gr-cat. a Nagylacului.

Nagylak, 27 Oct. 1903 145 1-1

Ioan Baci, Eman. Vaidasigan,
par. gr-cat. curator primar.

Paul Henning,

strugar și sculptor
Sibiu — Nagyszeben — Hermannstadt.
Strada Rațelor nr. 10.

primește ori-ce comandă pentru lucrări de

sculptură și strugărit

precum: ornamente, capitule, împleturi, și după datele de desemn propriu, copuri de buți, tot felul de lucrări de strugărit, cum și reparaturi, se execută solid și ieftin. 186 1-3

Listă de prețuri la dorință gratis.

Gustav Stasney

Ca măiestru croitor de
reverenți preoțești

și
haine bisericesti

se recomandă onor. preoțimi pentru pregătirea a tot felul de articoli de specialitate aceasta, cu prețurile cele mai ieftine și cel mai prompt serviciu

Firma există din 1849 și de atunci se bucură de cel mai bun renume.

Tot acolo se fac haine civile de tot soiul după fașonul cel mai nou și cu prețul cel mai ieftin. 126 3-3

De vânzare.

O mașină de lăptărit pentru alegerea untului din lapte, în bună stare cu toate vasele și măsurile trebuincioase. Se vinde din cauza lipsei de lapte. Doritori se pot adresa la d-nul

130 2-2 **Ioan Dăncilă,**
Sibiel 349, p. u. Seliște.

Avis.

Ne luăm voe a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vând toate soiurile de pălării de modă pentru dame, domni și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articoli de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă
Cu stimă

114 6-10

I. & O. Gasser.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, sentite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cauțiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

încasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 140 1-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Deschidere de atelier.

Avem onoarea a aduce la cunoștința onoratului public român, că în 15 Octomvrie am deschis în strada Poplăcii (Quergasse) nr. 21

atelier de croitorie militară și civilă modernă,

în care efectuim după comandă tot felul de haine bărbătești, ca: sacouri, pardisiuri, jachete, haine de salon, fracuri, paltoane ș. a.; asemenea efectuim tot felul de uniforme militare, cum și reverenți — după cel mai nou stil, și pe lângă cele mai moderate prețuri. Croiala o facem după așa numitul sistem Pocivalnik.

Ca absolvenți ai institutului de croit din Viena și basați pe cunoștințele practice, câștigate în Viena, Budapesta și alte orașe, ne simțim îndreptățiți a afirma că vom pute pe deplin mulțumi onorații mușterii.

Asigurând deci on. public românesc, că-l vom servi prompt și conștientios, îl rugăm totodată să ni-se adreseze cu deplină încredere.

Sibiu, 20 Octomvrie n. 1903.

Cu deosebită stimă

Petrașcu & Părău,
croitori.

131 2-3

În atențiunea binevoitoare a cumpărătorilor de clavire.

Se recomandă prin sine însuși

Fabricatele Reinhold

și nime se nu întrelase a lua și aceea în considerare, la cumpărarea iminentă că acele fac o concurență reală, astfel nu de desconsiderat și firmele din țeară și din străinătate de cel mai bun renume vechiu, fiindcă după cum e știut un Piano Reinhold, e foarte calificat. Cât de puțină lipsă de reclame umflate au Fabricatele Reinhold, stimații interesați se binevoiască a se convinge în

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann

Sibiu, strada Urezului nr. 11,

care firmă are exclusivă reprezentanță pentru Transilvania.

Cu considerare la declarațiile lui F. Robert Reinhold care deja au apărut de repetițe ori, onor. public se ia la cunoștință, că acele instrumente Reinhold, cari nu se iau prin un mijlocitor, nu pot fi recunoscute nici din partea fabricii ca nouă și de valoare deplină. Pianele Reinhold se fabrică în interesul durabilității tonului totdeauna fără capsulă de ton.

F. Robert Reinhold e membru al comitetului școlar al societății fabricanților de clavire vienezi și proprietarul mai multor premii distinse de expoziții.

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann oferă întotdeauna ocaziunea și pentru cumpărare de clavire renovate, folosite, cum și de armonii de școală și orgă și se fac solid și ieftin reparaturi de tot soiul cu cunoștințe speciale și pentru mușterii privați.

113 8-

Anton Ort

Croitor pentru uniforme militare și civile,

Sibiu, strada Morii nr. 7

se recomandă On. P. pentru confecționarea a tot felul de articoli aparținători meseriei mele pe lângă prețuri foarte solide.

Curățirea de vestminte și reparații se execută cu cea mai mare îngrijire.

Pentru numeroase comenzi se roagă

143 1-3

A. Ort.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei senci. **Vindecă sigur și repede** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Dameter. 137 1-10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Etablimentul de tapiserie

și de

imprimare de monograme

a firmei **Ida Seraphin**

a cărei posesoară este: 144 1-3

Guste și Adele Hahn

Sibiu Piața-mare nr. 15.

P. T.

Inceputul tuturor novităților pentru

Sesoznul iminent

imi permit prin aceasta a Vi-l face cunoscut, cu rugarea de-a mă onora în curând cu prețurile D-v comande. 127 2-3

Cea mai zeloză nispință a mea va fi a mulțumii pe mușterii mei în toate privințele și imi permit numai a recomanda, declararea cât mai curând a trebuințelor d-v., ca pentru pregătirea garderobei să se poată dedica o îngrijire deosebită.

Cu deosebită stimă

Franz Zein

Strada Cisnădiei Nr. 16.

Mare asortiment de rufe de tricot și barchente.

Ieftin de minune.

Pentru a-mi împuțina marea mea proviziune de mărfuri, am redus total prețurile și de azi începând vând ieftin de minune și imi permit a face atent onor. public de a se folosi cât mai curând de această ocazie favorabilă, de oare-ce vânzarea ieftină va dura numai timp scurt, cât timp adecă va ajunge provizla.

Fac atent pe onor. public cu deosebire asupra unei mari partii de diferite cămeși pentru domni și barchente albe de piquet și cordele sub prețul de cumpărare (marfă de parte). Nu e de lipsă decât de o încercare, pentru a se convinge ori-cine despre adevărul celor spuse de mine. Imprimarea (Vordruckerei) se es cută foarte ieftin.

Cu deosebită stimă

A. Schlesinger, neguțatorie de pânză și rufării.
Sibiu, strada Urezului, Nr. 7.

Plaiduri mari, bluse și fuste (sucue) pentru dame.

Noroc deosebit la Török

Neîntrecut

e norocul, oare favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 12 milioane coroane de câștiguri; singur în cele 5 luni din urmă

cele trei mari câștiguri, și anume.

Marele premiu de **605.000** coroane pe Nr. 57080
100.000 „ pe Nr. 74366
90.000 „ pe Nr. 109780

și afară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 13-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 7 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.
Speziell 1 Prämie mit **600.000**, 1 Gewinn à **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **50.000**,
1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000**. und noch viele andere;
zusammen **55.000** Gewinne und Prämie im Betrage von
Kronen 14.459.000.

Prețul conform planului a losului original de clasa I este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original n. — 75 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original n. 1.50 sau Cor. 3.—

» $\frac{1}{4}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{2}$ » » » 6.— » » 12.—

și se expediază cu rambursă sau espedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

19 Noemvrie c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

A. TÖRÖK & Co.

Budapesta. Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: **Theresienring 46/a.**

I. Filială: **Waltzerring 4/a.**

124 4-6

II. „ **Museumring 11/a.**

III. „ **Elisabethring 54/a.**

Bilet de comandă spre folosire St. d. **A. Török & Comp.,** colectori principali, **Budapesta**

Rog să trimiteți pentru I. cl. .... los ..... original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial
Prețul în cor. .... } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce
} urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa exactă:

Anunț.

Pentru grădina de altoi și școala practică economică inițiată de comuna Seliște, se caută un conducător.

Cei-ce doresc a fi angajați să se adreseze până în 15 Noemvrie a. e. la subsemnata primărie, înaintându-și și documentele despre pregătirile teoretice și despre aplicarea de până aci.

Onorarul se va stabili prin înțelegerea ulterioară.

Competenții vor indica în ofert și ceea-ce pretind. 132 2-3

Seliște, în 14 Oct. 1903.

Primăria comunală.

N. Hențiu,
notar.

D. Popa,
primar.

Pentru ziua Tuturor Sfinților recomand onoraților mei mușterfi și P. T. public marele meu magazin de

Cununi pentru morminte,

împletite după cea mai nouă metodă, în asortiment foarte bogat și rog de cercetare numeroasă.

Cu distincă stimă

Iosefina Drotleff

negustorie de împletit cununi »Bouquet«.
142 1-1 Piața-mică, nr. 11.

Lemne de foc de fag.

Subscrisul ofer lemne de foc de fag prima calitate, neplutite:

	1 metru stângen	1/2 metru stângen	1/4 metru stângen
In magazin	C. 21 —	C. 10.50	C. 5.44
Dus acasă	C. 22.—	C. 11.10	C. 6.16
Tăiate și crepate și duse acasă	C. 25.80	C. 12.90	C. 6.94

Comande se primesc la:

G. Scheyhing, strada Cisnădiei nr. 20
J. Joh. Keil, Piața-mare nr. 11
Fritz Hemper, strada Pintenului nr. 12
135 2-10

Carl Albrecht, strada Ocnei nr. 15
în magazin, Piața Gărei (Bahnhofplatz) 2.
Cu distincă stimă

G. Scheyhing.

Avis.

Magasinul meu bine sortat cu mărfuri coloniale, delicatessen, Licuieruri fine, Champagne, Cognac veritabil francez, Rum de Jamaica veritabil, Claiu rusesc, import direct, Canditte fine de Heller și Cacao. Blockers (Hollandes) cel mai renumit, toate cu prețuri moderate, serviciu prompt.

G. Scheyhing.
Strada Cisnădiei nr. 20.

Susi și Hermina Connerth, Tapeterie și imprimărie de rufe Sibiu, Piața-mare nr. 6.

Să recomandă onor. public pentru pregătirea tuturor lucrărilor manuale femeiești. În special facem atent P. T. public asupra depositului nostru bogat a tot felul de articoli, aparținători acestei branșe.

Articlii nostri sunt executati de puteri escelente, solid și foarte ieftin și ne rugăm de spriginul binevoitor. 139 2-3

Publicațiune.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce Înaltul minister reg. ung. de finanțe a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a XIII-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe. 141 1-1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A 13-a loterie. 110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 19 și 20 Nov. 1903.		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea în 16 și 17 Dec. 1903		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea 12, 13 și 14 Ian. 1904.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 23 Martie până 20 April'e 1904.																																																										
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (1 million)																																																										
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000																																																											
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000																																																											
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000																																																											
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000																																																											
3 à	2000 6000	3 à	3000 9000	3 à	10000 30000																																																											
5 à	1000 5000	5 à	2000 10000	5 à	5000 25000																																																											
8 à	500 4000	8 à	1000 8000	8 à	2000 16000																																																											
30 à	300 9000	20 à	500 10000	10 à	1000 10000																																																											
100 à	100 10000	110 à	300 33000	120 à	500 60000																																																											
3350 à	40 134000	4350 à	80 348000	4850 à	130 630500	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (1 million) <table border="1"> <tr><td>1 Premiu</td><td>600000</td><td>600000</td></tr> <tr><td>1 Câștig</td><td>400000</td><td>400000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>200000</td><td>200000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>100000</td><td>100000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>80000</td><td>80000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>60000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>50000</td><td>50000</td></tr> <tr><td>1 à</td><td>40000</td><td>40000</td></tr> <tr><td>2 à</td><td>30000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>2 à</td><td>25000</td><td>50000</td></tr> <tr><td>4 à</td><td>20000</td><td>80000</td></tr> <tr><td>5 à</td><td>15000</td><td>75000</td></tr> <tr><td>25 à</td><td>10000</td><td>250000</td></tr> <tr><td>50 à</td><td>5000</td><td>250000</td></tr> <tr><td>405 à</td><td>2000</td><td>810000</td></tr> <tr><td>760 à</td><td>1000</td><td>760000</td></tr> <tr><td>1140 à</td><td>500</td><td>570000</td></tr> <tr><td>30600 à</td><td>200</td><td>6120000</td></tr> <tr><td colspan="2">33000 câștig și premiu</td><td>cor. 10555000</td></tr> </table>		1 Premiu	600000	600000	1 Câștig	400000	400000	1 à	200000	200000	1 à	100000	100000	1 à	80000	80000	1 à	60000	60000	1 à	50000	50000	1 à	40000	40000	2 à	30000	60000	2 à	25000	50000	4 à	20000	80000	5 à	15000	75000	25 à	10000	250000	50 à	5000	250000	405 à	2000	810000	760 à	1000	760000	1140 à	500	570000	30600 à	200	6120000	33000 câștig și premiu		cor. 10555000
1 Premiu	600000	600000																																																														
1 Câștig	400000	400000																																																														
1 à	200000	200000																																																														
1 à	100000	100000																																																														
1 à	80000	80000																																																														
1 à	60000	60000																																																														
1 à	50000	50000																																																														
1 à	40000	40000																																																														
2 à	30000	60000																																																														
2 à	25000	50000																																																														
4 à	20000	80000																																																														
5 à	15000	75000																																																														
25 à	10000	250000																																																														
50 à	5000	250000																																																														
405 à	2000	810000																																																														
760 à	1000	760000																																																														
1140 à	500	570000																																																														
30600 à	200	6120000																																																														
33000 câștig și premiu		cor. 10555000																																																														
3500 câșt.	cor. 263000	4500 câșt.	cor. 528000	5000 câșt.	cor. 916500																																																											
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 9, 10 și 11 Febr. 1903.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea 3 și 4 Martie 1904.																																																														
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane																																																													
1 à	90000	1 à	100000																																																													
1 à	30000	1 à	30000																																																													
1 à	20000	1 à	20000																																																													
1 à	15000	1 à	15000																																																													
3 à	10000 30000	3 à	10000 30000																																																													
5 à	5000 25000	5 à	5000 25000																																																													
8 à	2000 16000	8 à	2000 16000																																																													
10 à	1000 10000	10 à	1000 10000																																																													
120 à	500 60000	120 à	500 60000																																																													
4850 à	170 824500	3850 à	200 770000																																																													
5000 câșt.	cor. 1120500	4000 câșt.	cor. 1076000																																																													

Pentru tragerea cl. I. care se va întâmpla publice în 19 și 20 Nov. anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utca), se pot căpăta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 25 Oct. 1903.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.

Lónyay.

Hazay.